

FÜVESKÖNYV

2015-ben, halálának 5. évfordulója alkalmából a Bokor Közösség kis válogatást, „füveskönyvet” adott ki alapítója, Bulányi György, Gyurka bácsi írásából: izelítőt, kedvesinálót, sokoldalú bemutatását egy hosszú élet istenkeresésének.

Afféle „szellemidézés” próbál lenni ez a füveskönyv, igyekszik megjeleníteni, láttatni a szerzőt: mit gondolt, mit mondott és írt az élet nagy dolgairól: Istenről, Egyházzal, hazáról, Bokorról, családról, életről, közösségről, Óbudavárról, álmokról és művekről.

A könyvecske, amelyből most néhány részletet idézünk, nemrég jelent meg második, javított kiadásban (ára 1.500,- Ft + postaköltség). Megrendelhető: gromonandras@gmail.com, 06-26/334-155.

Nem tudtam nem elvállalni, hogy beszéljek Rólad. Ha Rólad sem beszélek, akkor nincs miért élnem. De hát mit tudok én Rólad? Semmit. Istent nem látta senki, én sem. De most van 71 éve, hogy elmentem Érted Vácra piarista noviciusnak. S Te lettél a családom. Te, akit nem láttam soha. Érted mentem oda, akiről nem tudok semmit. Te hívtál? Nem tudom, de úgy éreztem, hogy el kellett oda mennem. Ha nem mentem volna el, most nem szólhatnék itt Rólad. Mit tudok Rólad mondani? Reménykedem benne, hogy vagy. Hogy vársz. Hogy hazavársz, Magadhoz. Tudom, hogy vársz? Nem tudom, s nincs ember, aki tudná. Elmondhatom, hogy remélem én is, amit mások is remélnek. Elmondhatom, hogy bizony megkísért a gondolat, hogy semmibe megy a reményem. [...]

Értelmes, emberi szöveget tudok csak mondani. Csak azt, hogy nemcsak világ van, de van alkotója is. A világ törvényekkel rendezett. Ezeket a törvényeket tanítják az egyetemek természettudományi karán. Nem lehetnek a véletlenek a művei ezek a törvények. Nem tudom már, hogy ki mondta, amit most idézek: Egy majom leül az írógép elé, s elkezd csapdosni a billentyűket, s csapdosása eredménye Shakespeare összes művei lesznek. Ennek az állításnak nincs valós tartalma. Magyarul: ez az állítás hülyeség. Az is törvény – a gondolkodás törvénye –, hogy a világ törvényszerűségei értelmes alkotót feltételeznek. Magam csak úgy tudok élni, hogy van előttem, fölöttem Isten, aki maga az értelem. Hogy az embernek lehet egyebet is gondolnia, tudom. Én nem tudom ezt az egyebet gondolni. S azt is

tudom, hogy aki egyebet gondol, mint én, azt nem tudom meggyőzni arról, amit én gondolok. [...]

Istenről gondolkodom. Azt gondolom, hogy létezik, és sokkal értelmesebb mimagunknál. Mit gondolok még róla? Hát azt, amit kivéteket magamról. Azt, hogy csinál valamit. Mit? Nem tudok értelme-sebbet kitalálni, mint amit első elemistaként a kiskatekizmusban tanultam. Ezt: fenntartja a világot, és gondot visel rá. És ebben mi, emberek is benne vagyunk. Ez is kivétel. A szülők eltartják és gondot viselnek a gyerekekre. Mi emberek, no meg a világmindenség az Isten családja vagyunk. Hogyan tartja fenn, hogyan visel gondot reánk, ezt ne kérdezzétek. Nem tudok válaszolni rá, de nem tudok más foglalkozást kitalálni számára, s azt sem tudom elképzelni, hogy ne legyen valami foglalkozása. Istent csak a magunk képére és hasonlatosságára tudjuk elgondolni. S azt is gondolom, hogy Isten is csak a maga képére és hasonlatosságára tudott megformálni bennünket. Egyszerű a képlet. A gyerek hasonlít apjára- anyjára, s apa és anya gyermekére. Mí az Istenre, s Isten meg reánk.

Csak anyukának-apukának tudom gondolni őt. Közél 90 évesen is csak ennek. Akinek elmondhatom a bajom. Aki a legközelebb van hozzám. Aki olyan, mint én. Aki engem megért, és mindent megbocsát, ha kérem Őt. Mit mondok el Nekik? Kérem őt, hogy sikerüljön helytállnom ezen a lelki gyakorlaton. Kérem, hogy érjen már véget földi pályafutásom, mert egyre nehezebben futok, azaz hogy csak lépegetek. Hiába kérem. Nem válaszol. Hiába, mert nem hallok a szavát. Mégis az, hogy elmondhatom neki a

bajom, ez az egyetlen vigaszom s lehetőségem.

(Kicsoda az Isten?)

Kezdetben vala a papkirály. Amikor pedig a szakosodás következtében külön személy lett a király, aki sereget vezet, és külön személy a pap, akinek dolga leesdeni a mennyei segítséget a sereg számára, akkor két személy lett a valaha egyből. De maradtak továbbra is egyhási testvérek. Mióta a világ világ, azóta fejedelemnek és főáltosnak egy húrton kell pendülnie. Hiszen még így is bizonytalan a győzelem! Ha Asztrik koronázta Istvánt királlyá, akkor Asztriknak azért kell Esztergomban imádkoznia, hogy Istvánnak sikerüljön négyfelé vágania Koppányt. Ez az ezer esztendőnél is régiebb, ősiebb, örök valami, ez a főpap és a fejedelem egymásra utaltsága századunkban egy pillanatra megzavarodott. De csak nálunk. És csak húsz évre. Volt egy Mindszenty, aki azt mondta, hogy ő aztán nem tolja a kommunisták szekerét. Hát ez a történelmi abszurdum. Más véleményem lenned az államhatalommal szemben csak akkor lehet, ha hadsereged is van.

Ha nincs, akkor pofa be. Ne téveszd már össze a főpap szerepét a profétáéval. Az beszélhet, amit akar. Majd kivégezzük közakarattal. Én, a király, s te, a főpap.

A Vatikán aggódva nézte, hogy mit csinál a bíborosa. A végén el kellett dobnia mint használhatatlant. A Vatikán csak '45 és '64 között imádkozik „a hallgató egyházért”. Húsz év intervallum ez, s utána helyreáll az ősi állapot. Mondom csúnyán: Az urak megegyeznek. Káposzta-kecske alapon: Meg akarjuk szüntetni, hogy hülyítsék az

embereket! – mondja a kommunista fél. Igenis folytatni akarjuk az egyház küldetését – mondja a vallásos fél. Aztán kéz kezét ropogva ráz. Mert megszületik a megegyezés: Ennyit és ennyit maszlagolhatjátok az embereket, ha ennek ellenében erősítitek a béketábort, s nem bántjátok a békepapokat. Alku ez, kérem. Csinálják azt, amit lehet. Amit elfogadnak a Kremlben is, a Vatikánban is. S a megegyezők fekete Mercedeseken suhannak. Nekik biztosan megérte. Biztosan? Haláluk közeledvén, sorban másképpen látták... Legalábbis az egyik oldalon.

S van az Isten teremtette ember, aki nem főpap és nem király... a Jézus fajtájából való. Csak rendre, igaz szóra meg tisztességre vágyik. Annak kifordul a gyomra ettől, s mondja a magáét. Csak három évig mondhatja, mert a trón és az oltár legszentebb szövetsége (Pilátus és Kaifás, a ruhaszaggató) Golgotára juttatja.

(Napló – Városmajor,
2005. január 30.)

Hatvanévesen, lelkipásztori tapasztalataim alapján (államilag illegálisan) papírra vettem, hogyan képezem el Jézus ügyének hatékony szolgálatát. Válaszként erre vallásom legfelsőbb illetékes büntető hatósága összeállított számomra egy 12 pontból álló szöveggyűjteményt. Nem is tévedhetetlennek minősített hittételeket tartalmazott az antológia, hanem ennél kisebb rangú (csak tévedhetőségi fokú) szövegeket. Az alábbi záradékkal kellett aláírnom: „Mindezeket hűségesen megígérem, és őszintén megtartom és sértetlenül megőrzöm, ezektől soha el nem hajlok sem a tanításban, sem akárminő módon, szóban és írásban.” Az aláírandó szövegeket vagy húsz évvel korábban fogalmazta meg a II. Vatikáni Zsinat. Hogy hazugság nélkül írhasam alá, kértem a szöveg-összeállító hatóságot, csatolják már hozzá a gyűjteményhez ezt a további és ugyancsak zsinati szöveget: *Az isteni törvény rendelkezéseit az ember a maga lelkiismeretében fogja fel, melyet tartozik hűségesen követni...* Baj lett a kérésemből: így nem kérnek szolgálataimból; megtiltják, hogy vallásom tagjaihoz nyilvánosan szólhassak. Vállaltam a bajt, és ragaszkodtam továbbra is a pótszöveghez. Miért ragaszkodtam?

Azért, mert csak meggyőződéselem, lelkiismeretem diktálta szövegeket akarok mondani embertársaimnak, a vallásomhoz tartozóknak is. Hazudni éppen tudhatnék, de hát nem akarok. Szentebb nekem a téma annál, hogy ilyesmire vetemedjem.

Életemből tizenöt küzdelmes évet vettem igénybe, hogy igazoljam magam vallásom büntető hatóságai előtt. Igazolom, hogy igazodom én a 12 ponthoz, miközben vallottam és meg nem tagadtam, hogy a lelkiismeretemhez még inkább igazodom. Még inkább, mert csak addig vagyok méltó az ember névre, és csak addig lehetek Isten gyermeke, amíg igazodom hozzá. Miért küszködtem 15 évet? Azért, mert meg vagyok győződve arról, hogy az ötezer különböző válasz mind téves, s egyes-egyedül a miénk az igaz? Nem ezért tettem. Ha ezért tettem volna, részese lennék annak, amit az előbb abszolút értelmetlenségnek állítottam (Ha másutt nevelődöm, akkor más az igazság!). Hát akkor miért tettem? Csak azért, mert valahol otthon akarok lenni. Nem tudok otthon nélkül élni. Én sem, más sem.

(Napló – Városmajor,
2003. április 30.)

Az elmúlt januárban fogtam tolat, hogy mielőtt még hazamennék, hiteles történetét adjam, miként vitézkedtem e földi téreken, s még egyik folytatásnak sem került elébe az, hogy Óbudavár. Mindig csak: Városmajor. Sok oka van ennek: Az első és legfontosabb, hogy megvényttem. Ha lemegyek a kert végébe, fel is kell jönnöm, s nekem már ez is feladat. Hogy még csináljak is valamit benne, arra már nemigen futja erőmből. Legfeljebb arra, hogy összeszedjem a gyümölcsöt. Hát idén nincs mit. A májusi cseresznyéből, amikor vagy négy hete lent voltunk, szedtünk még annyit, amennyit meg tudtunk enni. A többi rábíztuk a madarakra. A nagyszemű ropogós cseresznye fáján is volt valamennyi, még zöld, de csak volt, azt is kopaszra szedték. Madarak vagy nem-madarak? Nem tudom. A létrát otthagytam. Azt hittem, azt is elvitték a madarak, de nem. Ott volt az, ledöntve a fűben. Azontúl semmi, de semmi. Meggy, kajsz, barack, körte, alma, füge legfeljebb itt-ott egy-egy szem, vagy annyi sem. Dió van valamelyest, no meg a pölöskei muskotály

szőlő, mint mindig, bőnek ígérkeznek. Tavaly csak a meggyet és a kajszit vitte el a monília, de idén sehol sincs gyümölcs e tájon, mondja a szomszéd. Huszonegy éve vetjük a nagyon rég elhagyott, gondozatlan kertet-portát.

Őserdőt találtam rajta, de ha átvágtam magam azon, találtam benne régi fákat: almát, körtét, besztercei szilvát, meggyet, s azok teremtek az őserdő ellenére is. Paradicsom volt. Aztán következett hús esztendő munka, s még kertész-mérnöki irányítás is akadt, de az eredmény siralmas. Üvegházhatás, gyomirtók, permet? Ezek teszik tönkre a természetet? Nem tudom. Mondják meg az okosabbak.

A korábbi években elég volt, hogy a Nagyhétre lejött a Bokor-ifjúság, s amikor nem voltunk a templomban, rendbevégták nekem házbán-kertben a legfontosabbakat. Az idén is lejöttek, de már nem elég az egyszeri segítség. Kellene az állandó is. Végrendeletemben a Harmadik Világ Alapítványra hagytam a házat-birtokot, de amíg tudok, még le-lejővegetnék. A buszon már rég nem fizetek. Négy óra alatt lent vagy fent vagyok, s közben olvasni is lehet. Nagy ritkán autó is akad. Ekkor csak két óra az út, de nem lehet olvasni, csak beszélgetni. Az is hasznos, hiszen Bokor-tagokkal, testvérekkel utazhatok. S öreg szabály, hogy nemcsak a találkozó kell, de a négy- vagy hatszemközti beszélgetés is a két találkozó között valamelyik csoporttársal. Amíg Náci majd végrehajtja a végső rendeletet... S addig kellene még egy fiatal házaspár gyerekkel, gyerekekkel, akikkel megoszthatnám a házat-kertet, s akiknek volna még erejük megóvni azt a végső pusztulástól. Mondjuk egy pedagógus házaspárral, akiknek van tavaszi, nyári, őszi, téli szünetük, s el tudnák kergetni a seregélyeket, ha érik a szőlő...

(Óbudavár)

Mert az én álomom a jézusi álom: hirdetni a Szeretet Birodalmát, s körbejárva segíteni a bajbajutott embereken. Az én álomom a piarista álom: emberekkel, gyerekekkel foglalkozni. Csak az Ország szolgálatában álló közösség a jézusi életközösség.

(Napló I.)

Bulányi György